

DE INVLOED VAN HET GEZIN

Wanneer wij vanmiddag samen tot taak hebben over de *invloed van het gezin* te denken en te spreken, ligt er dat befaamde bos voor ons, zo uitgestrekt en diep, met zoveel bomen, dat wij samen het gevaar lopen tenslotte door de bomen het bos niet meer te zien. Wij willen dus direct maar afspreken, dat wij samen een pad door dit bos gaan zoeken en veel bomen laten staan, waar ze staan, om toch het geheel van dit bos enigermate te verkennen. Wij willen proberen samen zo het een en ander te zien. Het is een onderwerp, dat steeds in het middelpunt van de belangstelling stond en ook zal blijven staan. Vooral in onze tijd mag het zich in veler belangstelling verheugen. Immers wij lezen en horen telkens: Het gezin staat in de branding, het gezin is in een crisis, het gezin is in nood. Wij moeten met grote modewoorden als crisis, nood, branding, bewogenheid en verontrusting wat nuchter omgaan, omdat wij sinds het paradijs geleefd hebben en leven op een wereld onder het oordeel. Maar dat neemt niet weg, dat er in onze tijd toch verschijnselen gesignaleerd worden, die velen verontrusten.

Wij denken dan aan de vernieling van het levensgeluk van veel jonge mensen door de verschrikkelijke oorlog, die nog maar pas achter ons ligt; aan de woningnood, die duizenden jonge mensen verhindert op een normale leeftijd te trouwen; aan de misère van de inwoning; aan het verblijf van velen in Indonesia; aan de voortgaande industrialisatie, die door het stelsel van dag- en nachtploegen de gezinsband doorbreekt; aan de opnemings van de vrouw en het meisje op de kantoren en de fabrieken, aan de overdracht van veel taken van het gezin aan de gemeenschap (ziekenverzorging, verzorging van de ouden van dagen, enz.). Zie hier enkele symptomen van de kwaal, die veel dieper zit. Immers, de loslating van Gods Woord en de voortgaande ontkerstening van overheid en volk heeft een zodanige crisis der normen in het aanzijn geroepen, als in de geschiedenis van ons volk tevoren onbekend. Wij onderkennen daarin een verder doorgaande werking van de Franse Revolutie, die niet de *Heere* in Zijn openbaring in het middelpunt stelde, maar de *mens!* Want de mens is uit de door God gestelde levensverbanden uitgepeld en los van de binding aan het Woord op zichzelf gesteld. Daardoor is hij een individualist geworden tot en met (zichzelf in alles tot een maatstaf) of een kuddedier, wiens leven in alles door de almachtige staat (Nationaal Socialisme als verleden tijd en Communisme als tegenwoordige tijd) bepaald wordt. En in beide richtingen is waar: Wie niet door God wil geregeerd worden, wordt door de duivel geregeerd. Met ontroering en met het besef van samen schuldig te zijn, staan wij hier middenin.

De crisis der normen trekt door in de huwelijksopvattingen, in de uitleving van de zogenaamde 'sexuele honger', in de waardering van de *natuur* van de mens, in de 'vrije verloving', in het 'Neo-Malthusianisme', in de strijd voor het zogenaamde verantwoord ouderschap, enz. enz. Rondom de patiënt (in ons geval het gezin) staan veel dokters. Zij trachten een inzicht te krijgen in het ziektebeeld van de patiënt en zijn bezig hun recepten te schrijven, recepten, die soms erger zijn dan de kwaal. Ook de kerk heeft deze patiënt in het oog gekregen en is ook aan de genezing werkzaam. De recepten zijn: gezinsweek, bureau voor gezins- en huwelijksmoeilijkheden; en het nieuwste recept: kerkelijke huwelijksbureau! Met alle waardering voor veel in verschillende takken van deze arbeid, moet toch gezegd worden, dat de nood van de gezinnen niet in de eerste plaats in de tijdsomstandigheden gelegen is, maar in de gezinnen zelf.

Het is niet in de eerste plaats de roeping van de kerk om in de huidige concrete situatie antwoord te geven op de vragen van de moderne mens, maar veeleer op de vraag: Wat zegt *de Heere* der Heirscharen! En in het antwoord op de vraag: Wat zegt de Heere? ontvangt ook de moderne mens een antwoord op zijn concrete vraag en op zijn diepste levensvraag, hetzij hij hoort of niet hoort. Daarom kan geen *restauratie* ons baten, maar *reformatie* vanuit het hart. Dan pas gaat het gezin invloed uitoefenen in de Kerk, in de school, in de maatschappij en in de staat, wanneer het bekeerd wordt tot God en Zijn Woord. Daarom moge ons wachtwoord zijn: Terug tot de Heilige Schrift, terug tot het begin!

Niemand minder dan de Heere Jezus neemt ons, wanneer Hij over het huwelijk en het gezin gaat spreken, mee naar de schepping. Daarom begint voor ons de Bijbel altijd nog bij Genesis 1 en niet bij Mattheus 1. In den beginne was er een bruiloft. Ja, de geschiedenis van het menselijk geslacht begint en eindigt met een bruiloft. De muziek aan het begin zal oneindig schoner klinken. Wanneer Christus en Zijn gemeente als Bruidegom en Bruid eeuwig de bruiloft zullen vieren. Het huwelijk, de verhouding van man tegenover vrouw, is een veel gebruikt beeld in de Heilige Schrift om de innige gemeenschap van Christus en de gemeente duidelijk te maken. Het mag ons direct tot diepe eerbied stemmen, dat het huwelijk daartoe als vergelijksmateriaal gebruikt wordt. Gezin en huwelijk zijn niet voortgebracht door de *mens*, zijn geen uitvindingen van sluwe politici, die de mensen op deze wijze in de band en aan de lijn zouden gekregen hebben, maar het zijn instellingen van *God*, voortgebracht door een daad van God en ons geopenbaard in de Heilige Schrift. Daarop rusten wij in geloof. Ook nu!

Ik geloof in God de Vader, Schepper van hemel en aarde. Dit houdt ook in, dat wij geloven, dat God de mens daarop schiep als man en vrouw, of wellicht beter vertaald: manlijk en vrouwelijk, dat wil zeggen naar lichaam en ziel onderscheiden, gedifferentieerd. Dit is van belang, omdat telkens weer de gedachte opduikt, ook in de kerk, dat de val van de mens in het geslachtsleven zijn concentratie zou vinden. Inderdaad heeft de val zijn diepgaande ontwrichting mede in het geslachtsleven, maar gaat daarin niet op. De mens in zijn *geheel*, naar lichaam én ziel, is door God geschapen en van zijn God afgefallen. Als man én vrouw heeft God de mens geschapen! Dit wil zeggen: God beschikt ons onze ouders, God beschikt het gezinsverband, God stelt het huwelijk in. Hier wordt ons elke vorm van recht tot zelfbeschikking ontnomen en worden wij onmiddellijk opgeleid tot de daden Gods. Daarom rust ons geloof niet in menselijke daden, niet in de scheppingsordinanties op zichzelf, dat wil zeggen: los van God, maar in de *God* van de ordinanties, die gisteren en heden Dezelfde is, en in der eeuwigheid. Dat geeft rust, dat werkt overgave, dat wekt gehoorzaamheid!

Adam is eerst geschapen, daarna Eva. De Heere laat in leven van Adam een leegte, die Hij op Zijn tijd vervult door de schepping van Eva, die een hulpe als tegenover hem zal zijn. De vrouw is wel uit de man, maar niet door de man voortgebracht. Zij moge in rangorde van de schepping de tweede zijn, daarmee is zij als schepsel Gods niet zijn mindere, maar zijns gelijke. Zij is naar lichaam en geest anders, maar daarom niet minder. Zij beiden vertolken de heerlijkheid van het *beeld Gods*, zij zijn uit elkaar voortgebracht, voor elkander bestemd en vormen samen een levensgemeenschap, een liefdes-eenheid en een werkgemeenschap. Hoor de verrassende uitroep van Adam: 'Deze is ditmaal been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees; men zal ze Manninne heten, omdat zij uit de man genomen is', Gen. 2 : 23. Toen is het huwelijk voor *alle* tijden ingesteld en daarom behoort het niet tot passerende verschijnselen van een bepaalde tijd, die weer verdwijnen! 'Daarom zal de man zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aankleven, en zij zullen tot een vlees zijn'. Gen. 2 : 24. Zijde aan zijde mogen Adam en Eva God dienen en hun arbeid op aarde verrichten. Ziedaar het eerste gezin op aarde. Hun blik is op God, op elkander en op hun omgeving. Dit heeft *God* gedaan!

Maar zie ook wat *wij* gedaan hebben! De blik naar boven is door de zonde geworden de neergeslagen schuwe blik; de blik op elkander is vertroebeld geworden, omdat zij beiden gewaar werden, dat zij naakt waren; de blik van de heerser op de omgeving is er een geworden, waarin de groeiende angst te lezen staat voor de ruimte, de wilde dieren en allerlei andere gevaren. Wij leven niet meer in een paradijs, kennen deze paradijstoestand alleen uit de Heilige Schrift en bewonen een aarde, die om onze zonde is vervloekt. Deze val heeft een machtige verandering teweeggebracht in alle verhoudingen, ook in het huwelijk en het gezin!

Zij zijn wel gebleven, zij worden ook niet van hun doel losgemaakt, maar zij zijn beide onder de *macht* van de zonde gekomen, zodat de harmonie is verbroken en de schrijnende disharmonie zijn intrede gedaan heeft. Wat eertijds normaal was ('zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw, en zijn schaamden zich niet'. Gen. 2 : 25) wordt nu een oorzaak van schaamte. Zij zijn niet vrij meer. Het driftleven dreigt zich te isoleren, onttrekt zich aan de tucht en dreigt in allerlei vormen te verworden in ontucht. Door dit alles ontwaakt het geweten. Dat is enerzijds een oordeel, anderzijds een genade. De innerlijke afstand van God komt openbaar. De mens kan het in de nabijheid Gods niet meer uithouden. Zo is het huwelijk en het gezin gekomen in de staat der zonde. Eva wordt gestraft als moeder. Wat haar grootste weelde is, wordt haar grootste smart. Geestelijk en lichamelijk zal zij smarten lijden. Maar ook de man ontvangt zijn straf. In zweet van zijn aanschijn zal hij zijn brood eten, het aardrijk is om zijnentwil vervloekt, het brengt doornen en distelen voort.

Maar in dit alles blijft de roeping om in bange strijd de aarde te vervullen, te onderwerpen en erover te heersen. En de Heere trekt mee, belovend, steunend en sterkend, totdat Maria, de moeder des Heeren, de Christus voortbrengt. *Hij* zal herstellen wat Adam bedierf! Hoezeer ontwricht de zonde alle verhoudingen! Kain slaat zijn broeder dood en roept uit: 'Ben ik mijns broeders hoeder'? De natuurlijke liefde, de gezinsband, de bloedverwantschap worden aangetast. De verwijdering, de verbittering, de haat en de wrok breken zich baan. De zonde trekt door. De eerbied gaat weg (Cham tegenover zijn vader Noach), ontzag en gehoorzaamheid worden geweigerd. Maar ook trekt de genade door. God bewaart Zich een geslacht, straks een volk, waaraan Hij Zich in het bijzonder openbaart. Altijd behoudt Hij Zich een overblijfsel naar de verkiezing der genade.

Uit vrijmachtig welbehagen vraagt Hij naar mensen, die Hij wederbaart door Zijn Geest en doet leven uit Zijn belofte. Mannenbroeders, wat wij voor alle dingen behoeven is de waarachtige wedergeboorte uit de Heilige Geest. Anders stuiten menigten van vermaningen en raadgevingen, van voorschriften en geboden of op de onwil en de onmacht van de gevallen zondaar of worden in de handen van de eigengerechtigte, vrome mens wapenen om door het opeenstapelen van gebod op gebod en regel op regel de God der Wet zich van het lijf te houden. Voor alle dingen hebben wij in huwelijks- en gezinsleven nodig God en onszelf te kennen en het verzoende Aangezicht Gods in Christus! De genade van Gods niet alleen ons persoonlijk nodig, maar ook en juist in onze gezinnen!

De innerlijke uitholling van de gezinnen houdt niet op, noch naar de zijde van de verwereldlijking, noch naar de zijde van de wettische afzondering, zonder de doorademing van en met de Geest des Heeren! Maar die Geest doet dan ook wonderen! Hij scheidt een vlees hart, waarin Hij de Wet des Heeren als evenzovele beloften schrijft in de Heere Christus. Dat zien wij in de Heilige Schrift. Want al wat aan liefde, trouw, samenbinding in de gezinnen van de bijbelheiligen tot openbaring komt, vindt zijn wortel in de vreze Gods. Het zou interessant zijn om die gezinnen stuk voor stuk te bezien en de lering en de vermaning daaruit voor onszelf te mogen opmerken, maar de tijd ontbreekt ons. Uit die gezinnen zijn de mannen, de richters en de profeten voortgekomen, omdat deze gezinnen alleen bestonden voor God en Zijn volk. Hoe zijn zij betrokken geweest op God en Zijn beloften! Hoe hebben zij geleden onder Israëls verval, solidair als zij zich gevoelden met het volk in zijn schuld en zijn nood!

Is dat ook onder ons nog zo? Het is maar een vraag, die ons beschamen en tot de Heere moge uitdrijven. Vanwaar het gebrek aan doctoren, predikanten, onderwijzers e.a. in onze Hervormd Gereformeerde kringen? En als er zijn, hoe komt het, dat wij verschillenden niet kunnen vasthouden, zodat zij zich hoe langer hoe meer van ons distantiëren? Ik ga hier de schuldvraag niet uitmeten, maar blijf bij mijn onderwerp en vraag: Ligt hier ook niet een grote schuld bij de gezinnen?

Waar zijn de Hanna's onder ons, die worstelen met het verval van kerk en volk en kinderen of een kind voortbrengen voor God en Zijn Koninkrijk en van wie de Heere als bij Samuel met Zijn Geest niet wijkt? Ziet u wel, dat de vreze des Heeren het beginsel is van alle wijsheid en dat die vreze Gods beginpunt is van alle reformatie? De Heere make ons ook hierin recht verlegen met onszelf en verlegen om Hem! Hij kan wonderen doen ook vandaag in het ontzaglijk diep verval van onze kerk.

De Heere Jezus haalt huwelijk en gezin weer onder de laag van Farizeese geboden en verboden uit. Hij grijpt terug naar het begin, stelt het huwelijk van een man en een vrouw weer als norm, schaft de scheidbrief af en verklaart het huwelijk als onontbindbaar. Hij is het, die de vrouw weer opricht uit haar vernedering. Hij is het, die de ontrouw in en buiten het huwelijk terugbrengt tot de gezindheid (Wie een vrouw aanziet om die te begeren, enz.). Hij is het, die kinderen liefheeft en de band tussen ouders en kinderen als onverbrekkelijk voorstelt, alleen te doorbreken, wanneer het Koninkrijk Gods dit eist.

Ook het vermaan van de Apostelen sluit hierbij aan. Zij zien in het huwelijk een *spiegel*, waarin de verhouding van Christus tot Zijn gemeente wordt weerspiegeld. Zij laten nieuw licht vallen op de onderlinge positie van man en vrouw, vermanen ons een huwelijk te sluiten in de Heere, vooral niet een juk aan te trekken met een ongelovige. Alles wordt in het licht gesteld van Christus. Dit christelijk huwelijks- en gezinsleven is de eeuwen door tot een rijke zegen geweest! De mens blijft boos in alles, daarom is voortdurende bekering nodig, vooral in onze tijd!

Waarin bestaat nu de *invloed* van het gezin in deze tijd? Door ons eerst aan te passen aan de meest van deze tijd? Nee en nogmaals nee! De invloed van het gezin is dan het grootst, wanneer wij *minst* bedacht zijn op invloed naar buiten, maar het *meest* gezet zijn op de Heere en Zijn dienst! 'De godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende een belofte voor dit en het toekomstig leven'. Vandaar, dat onze vaders zo gezet waren op de huisgodsdienstoefeningen en op de huiscatechisaties. Daarom rust op u, mannenbroeders, een ontroerende verantwoordelijkheid! U bent de hoofden der gezinnen, u bent de profeten, priesters en koningen in uw gezinnen!

Wanneer u waarlijk een Christen bent, hebt u deel aan de zalving van Christus. Dat wil zeggen: in *Hem* (en nergens anders!) ligt uw bekwaamaking tot deze grootse en verantwoordelijke taak! In de allerhoogste Profeet en Leraar ligt uw bekwaamaking om uw vrouw en kinderen te onderwijzen. Schuif dit niet of op de catechisaties, de scholen en de verenigingen, hoe belangrijk ook. U bent in de eerste plaats verantwoordelijk voor uw kinderen en hun geestelijke opvoeding. U hebt (naar Woord van God) de taak daarvan te spreken, als u thuis bent, als u over de weg gaat, enz. u hebt die geboden en beloften des Heeren niet zo eens een keer als afreagering van uw kwaad geweten, maar gedurig in de harten van uw kinderen in te kerven, ze in te vijlen. Daarvoor hebt u kennis nodig, waartoe uw mannenbond een dankbaar hulpmiddel kan zijn. Daarvoor hebt u bovenal de vreze Gods nodig! Dat leert u niet van mensen, maar van de Heere. Daarom op de knieën, voortdurend op de knieën, want voor dit werk moeten wij van God geleerd zijn en worden, anders brengen wij er niets van terecht. Wat u van de mensen leert, dreigt u zo spoedig te vergeten, maar wat u van de Heere leert, brengt Hij U door Zijn Geest weer gedurig te binnen tot uw veroordeling en bemoediging.

Daarom biddende achter de Bijbel: 'Heere, leer mij Uwe inzetten'. Zonder deze geestelijke ondergrond is onze godsdienst een vorm, die zeker niet zonder waarde is voor deze tijd, maar die niet in staat is onze kinderen het Woord Gods te laten horen! Jan Ligthart schrijft in een van zijn werken over een jeugdherinnering. In zijn ouderlijk huis was een grote nood. Toen hij zijn ouders zocht, vond hij ze samen geknield biddende achter de oude Statenbijbel. Het gaat mij hier niet om mensen, maar om de zaak! Dat zet onuitwisbare indrukken in het leven van een kind. Levende vreze Gods, daarvan gaat kracht uit!

U mannenbroeders behoort *priesters* te zijn in uw gezinnen. Dat wil zeggen, dat u uit de priesterlijke bediening van Christus allereerst nodig hebt Zijn dienst der verzoening. Wie staat hier niet ontroerd onder zijn hemelhoge schuld? Vanwaar de moed om nog een keer iets te zeggen tegen onze kinderen, wanneer wij zien op onze persoonlijke zonden, zonden van bedrijf en van nalatigheid? Alleen wanneer wij onder die priesterlijke bediening van Christus gekomen zijn, wanneer Hij Zich in onze ziels- en gezinsellende over ons heenbuigt en het Woord der verzoening tot ons spreekt, worden er banden geslaakt, een-en andermaal en wordt de priesterlijke dienst in verzoening en voorbeding ons alles: Dan wordt het ook u gedurende nood en behoefte en tegelijk uw priesterlijk voorrecht de noden van uw gezin Hem smekend voor te leggen en tegelijk Hem voor al Zijn zegeningen te danken.

Toen Wulfert Floor eenmaal bezoek ontving van enige vrienden. zeiden deze vrienden tot hem bij het afscheid nemen, dat zijn gezin hun zo tegengevallen was, omdat zijn kinderen niet uitblonden in gehoorzaamheid, enz. Daarop zei Floor, dat hij eerder veel met zijn kinderen gesproken had over de Heere Jezus, maar dat hij nu maar veel met de Heere Jezus sprak over Zijn kinderen. Misschien kan ook wel iemand van ons hiermede zijn voordeel doen! Wij zullen het moeten leren om solidair met de zonden van onze kinderen (het zijn onze kinderen) voor God te verschijnen als een Job, die zei: 'Misschien hebben mijn kinderen de Heere in hun hart gezegend'.

U behoort ook als *koningen* uw gezinnen te regeren! En een koning behoort te strijden; hier allereerst en allermeeft met zichzelf. Hoeveel gevaren bedreigen het huwelijk en het gezin niet van binnen uit? Goede beginselen te kennen is niet genoeg, zij moeten beleefd, uitgewerkt en toegepast worden. Vanuit de zalving met de Geest van Christus is de heerschappij der zonde gebroken. Dat is een aangrijpende werkelijkheid voor het geloof. Maar die heerschappij van de zonde moet dagelijks meer gebroken worden. 'Want uit het hart des mensen komen voort: boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen'. U mag regeren in het huwelijk, omdat het een inzetten is, die Gode behaagt. Denk aan ons huwelijksformulier. Daarom verwerpen wij elke opvatting, die het huwelijk en het gezin devalueren, hetzij door doperse mijding, hetzij door rooms ascetisme.

De Heilige Schrift leert ons geen kluizenaarsbestaan, maar wel de *volle* plaats van man en vrouw in het gezin. De achteruitzetting van de vrouw leidt immer tot vernedering en misbruik van de vrouw. Evenzo loopt een zogenaamde vrijmaking van de vrouw uit op nieuwe slavernij. Daarom hebt u te strijden tegen elke vorm van ontwijding van binnenuit of van buitenaf. Laat hoererij en allerlei andere vormen van ontucht onder u zelfs niet genoemd worden. 'Behoed uw hart boven alles, wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens'. De bekering van de mens, dus ook de strijd, begint bij het hart en de uitgangen daarvan. Ook hebt u te strijden voor zuiverhouding van de fonteinen des levens. Dat wil nog altijd zeggen, dat 'kinderen een erfdeel des Heeren zijn en de vrucht des schoots een beloning' is.

Niet u, maar Hij zal uw kindertal bepalen! Wanneer ergens de Heere regeert, dan hier. Dit sluit uw verantwoordelijkheid niet uit, maar in! Alle geknoei (op welke manier dan ook) aan de fontein van het leven, is schuld voor God! Het is mij onmogelijk hier op allerlei vragen in te gaan, omdat dit een referaat op zichzelf vereist. Maar ook hier regeren wij in opdracht van en in verantwoordelijkheid voor den Heere.

U mag en moet *gezag* oefenen! U man bent het hoofd der vrouw, maar u hebt haar te regeren gelijk Christus de gemeente regeert. Christus alleen kan u leren in zelfverloochenende liefde *gezag* te oefenen en verzacht deze heerschappij tot en dienst in de liefde. Hij regeert streng, rechtvaardig, wijs en zacht. Want het *gezag*, de autoriteit is er om de zonde. Zeker was dit *gezag* er ook in het paradijs, maar door de zonde is het zo vaak ontadeld in despotisme. Er staat niet voor niets: 'De man zal heerschappij over u hebben en hij zal over u heersen'. (Gen. 3 : 16). Alleen wanneer Christus heerschappij krijgt in het leven van de man en de vrouw, wordt in beginsel de zonde van de heerszucht enerzijds en de zonde van de ongehoorzaamheid anderzijds gebroken. Denk maar aan de huistafels in Efeze 5 en 6 en in Colossenzen 3. 'Gij vrouwen zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in de Heere'. 'Gij mannen hebt uw vrouwen lief en wordt niet verbitterd tegen haar'.

U mag en moet *gezag* uitoefenen over de kinderen! Reeds de bloedverwantschap roept de natuurlijke liefde op. De natuurlijke liefde van de ouders tot de kinderen en omgekeerd is door niemand en niets te vervangen. Daarom behoort het tot de degeneratie verschijnselen, wanneer deze natuurlijke liefde ontbreekt. Dan is het het einde der dagen (2 Tim. 3 : 3). U bent met *gezag* bekleed. U bent de plaatsvervanger van God op aarde. God heeft u dit *gezag* verleend. daarom mag u, ja *moet* u dat *gezag* laten gelden! *Gezag* is afgeleid van een woord, dat betekent: 'het voor het zeggen hebben', zeggenschap hebben. De Enige, die het voor het zeggen heeft is de Heere. Hij heeft het voor het zeggen over ons en onze kinderen. Denk er dus goed aan, u hebt het voor het zeggen, u hebt zeggenschap over uw kinderen, wanneer u zich laat gezeggen door Hem, die het over u onvoorwaardelijk voor het zeggen heeft.

Hier ligt de gezagscrisis van onze tijd tot in zijn wortel open voor ons. Hoe komt het, dat vele ouders niets meer te zeggen hebben over hun kinderen? Omdat zij zichzelf niet of zo weinig laten gezeggen door den Heere, die absolute zeggenschap heeft. Want zeggen duidt op *spreken*. Het spreken Gods kan alleen *gehoord* worden. Dit is een wonder Gods aan stokdove mensen. Maar het Hebreeuwse werkwoord voor *horen* betekent niet alleen horen, maar ook gehoorzamen. Dat het dan verstaan worde bij het uitoefenen van het *gezag*: De *Heere* geeft het ons. wij hebben het in Zijn plaats te handhaven. De eer en het recht van God staan op het spel en daarmee ook het belang van het kind. U hebt steun ouders in het goddelijk *gezag*. Daarom is uw *gezag* gefundeerd in en omgrensd door het goddelijk *gezag*. Dat kunt u alleen uitoefenen, wanneer u zelf buigt voor het *gezag* van God in ootmoed en zelfverloochening. Zijn *gezag* gaat boven alles! 'Want wie vader of moeder, zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig!'

Zo alleen wordt de gezagscrisis in onze tijd overwonnen en anders zal ons geslacht, ook ons jonge geslacht geen dageraad zien. Het is de eeuwen door altijd zo geweest, dat er een spanning was tussen de oudere en de jongere generatie. Abnormaal wordt het, wanneer een woordvoerder der jongeren, Thijs Booy, het algehele vertrouwen opzegt in de ouderen. Dit is pijnlijk, ten dele onredelijk en ten dele verootmoedigend. Meer dan ooit zullen de ouders met *gezag* en liefde, met vaste hand en begrip de jongeren van onze tijd moeten leiden. Vergeet niet, dat zij opgegroeid zijn en opgroeien in een wereld, die op de fundamenten trilt. Innerlijk schreeuwt ook deze jeugd om de begrijpende, liefdevolle en tegelijk krachtige hand, die hen leidt. U hebt begrip te tonen voor de geheel andere en ten dele dezelfde moeilijkheden, als waarmee u in uw jeugd geworsteld hebt.

Hebt een open oog voor de schadelijke invloeden op de fabrieken, kantoren, werkplaatsen en scholen en stelt u op de hoogte met wat er leeft en omgaat in de hoofden en de harten? Vecht voor uw gezin, opdat u zoveel mogelijk de gemeenschappelijke maaltijden mag meemaken en uw kinderen daarbij aanwezig zijn. Vecht tegen de voortdurende uithuizigheid, waartoe soms allerlei Christelijke arbeid vraagt. Die zijn eigen huis niet verzorgt, is erger dan een ongelovige, zegt de Apostel. En wij hebben ons dit te laten zeggen en het ter harte te nemen! Weest bedacht op de gezinssfeer en de gezins-intimiteit en denkt aan de gezelligheid in het gezin, die bedreigd kunnen worden door radio en televisie, waarmede niet gezegd is, dat zij beiden principieel te veroordelen zijn. De slagzin van de Katholieke Volkspartij luidt: 'Gezond gezin, gezond volk'! Deze slagzin van de moge voor ons besef iets irriterends hebben, er zit (ontdaan van de entourage) veel in.

Het gezin is de *cel* van de samenleving genoemd. Wij mogen er bij zeggen: het is een *schakel* in het verbond der genade, omdat God in Zijn onuitsprekelijke genade Zijn Koninkrijk bouwt door middel van de gezinnen, krachtens Zijn belofte: 'Ik ben uw God en de God van uw zaad'. Mag dat voor velen van ons geloofswerkelijkheid zijn en worden. Want God zet Zijn Rijk door. Huwelijk en gezin zijn instellingen, die met de dood en bij de doorluchte komst van Christus ophouden. In de toekomstige eeuw trouwen zij niet en worden zij niet ten huwelijk gegeven, maar zullen zij zijn als de engelen Gods. Hoor daarom het apostolisch vermaan: 'Maar dit zeg ik, broeders! dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden niet hebbende; en die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende, en die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende: want de gedaante dezer wereld gaat voorbij!' 1 Cor. 7 : 29-32.

Gouda. Ds. G. BOER.

Uitgave: brochure 'De invloed van het gezin' ,Uitgeverij Bout- Huizen